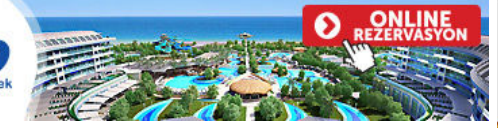

İletişim | iPhone | iPad | Android

Coral travel
444 0 684
Çağrı Merkezi ile hızlı ödeme
www.coraltatil.com

Sueno
HOTELS Deluxe Belek

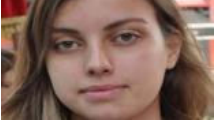

24 Temmuz 2015 Cuma

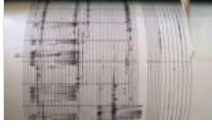
Arama

EURO 3,01
% 0,32DOLAR 2,75
% 0,41ALTIN 95,80
% -0,07İSTANBUL
26°C / 23°C

YAZARLAR SİYASET TÜRKİYE DÜNYA EKONOMİ KÜLTÜR-SANAT ÇİZERLER SPOR YAŞAM BİLİM-TEKNİK SAĞLIK FOTOĞRAF VIDEO SOKAK GEZİ

Ece Dinç'in mezarına çirkin saldırı

Çanakkale'de art arda deprem

5 bin polisle şafak operasyonu: 1 ölü, gözaltılar var

Başbakanlık'dan hava operasyonu açıklaması

Şu Anda Okunanlar

Henüz okumadığınız ancak diğer okurların şu anda en çok tıkladıkları haberler. [Daha fazlası...](#)

Kandid'den Demirtaş'a sert çıkış

Fuat Avni'den Suruç, Diyarbakır ve Kilis...

NTV'nin canlı yayınında kavgaya

Aleviliğin aydınlık yüzünü dünya daha çok tanımalı

Küçük yaşlardan itibaren önce sezgiyle sonra akılla, bilgiyle ve mantıkla Alevi felsefesini kendime çok yakın bulmuştum. Çünkü 'izmler' arasında kendimi en yakın hissettiğim 'hümanizm' bu inancın temelini oluşturuyordu.

Beğen

15b

Paylaş

+1

5

Tweette

901

Takip et: @cumhuriyetgzt

nstela'da paylaş

Kaydet

Kaydettiklerim

Zülfü Livaneli

Yayınlanma tarihi: 02 Temmuz 2015 Perşembe

"Bir kültür ve sanat insanı olarak benim rüyam, her türlü değer ve ölçünün merkezine insanın yerleştirildiği bir dünya yaratılmasıdır."

Gerekli teşekkür cümlelerinden sonra konuşmama bu cümleyle başlamıştım.

Princeton Üniversitesi'ndeydim. Pencerelerdeki vitraylara Albert Einstein'ın $E=mc^2$ formülü işlenmişti. Bu dâhi bilim adamının ders verdiği salonda bulunmak heyecan verici bir deneyimin tam ortasında olduğumu hatırlatıyordu.

O salonda çeşitli uluslardan profesörlere ve öğrencilere Hacı Bektaş-ı Veli'yi, Manikeizmi, Mazdekçiliği, Bogomilleri, Alevilikteki tanrı kavrayışını anlatıyordum. Zaten bu ilginç Anadolu inancını anlatmak neredeyse misyonum haline gelmişti. (Yanlış anlamaları önlemek için sadece Anadolu ve Rumeli'deki Alevilerden söz ettiğimi belirtmem gerekiyor. Suriye'de ve başka ülkelerde bulunan Alevi/Nusayri gibi topluluklar ve bunların Bektaşilikle ilişkisi ayrı bir inceleme konusu.)

Harvard, Illinois, Michigan, Pennsylvania, Stuttgart üniversitelerinde, UNESCO ve Avrupa Konseyi salonlarında, Versailles Buluşmaları'nda da sunmuştum bu alandaki çalışmalarımı... Çünkü Anadolu İslamı'nın bu aydınlık yüzünü dünyada daha çok tanınması gerektiğine inanıyordum.

Alevi değişim ama...

Oysa Alevi değildim. Sünni bir ailede doğmuş ve son derece dindar olan ailemde İslamın en aydınlık yüzünü görekerek büyümüştüm. Bir savcı oğlu olarak Kur'an kurslarına gönderilmiş, boynumdaki hamayıldı taşıdığım Elifba cüzünü ezberlemiştim. Daha sonra Ankara'da İngilizce eğitim veren Maarif Koleji yıllarımda, hâkim emeklisi Hacı dedemin sıkı bir dini eğitiminden geçmişim. Benim ailemde İslam; iyi insan olmak, temizlik, güzel ahlak, kimseye kötülük düşünmemek, Allah korkusu ve

Coral travel
444 0 684
Çağrı Merkezi ile hızlı ödeme

SUENO HOTELS DELUXE
BELEK

Video Haber

İstanbul'da terör operasyonu

İstanbul'daki terör operasyonunda çatışma

Türk F-16'ları IŞİD hedeflerini bombaladı

En Çok...

- beğenilenler

1. Milliyet'ten kovulan Kadri Gürsel'in gazetede...
2. Deniz Gezmiş'in avukatı hayatını kaybetti
3. Fuat Avni'den Suruç, Diyarbakır ve Kilis için...
4. Zekeriya Öz'ün 77 bin dolarlık Dubai tatilinin...
5. Milliyet, Erdoğan'ı eleştiren Kadri Gürsel'i...
6. Erdoğan'a 'bir görüşte aşık olan' Tamince...
7. Cübbeli'den çok sert tepki: Onlar...
8. Deniz Baykal: Hepsini tiyatro
9. Yürek burkan mesaj... 'Ölmezsek iyidir'

Peygamber sevgisi anlamına geliyordu. Belki de bu nedenle küçük yaşlardan itibaren önce sevgiyle, sonra akılla, bilgiyle ve mantıkla Alevi felsefesini kendime çok yakın bulmuştum. Çünkü izm'ler arasında, kendimi en yakın hissettiğim "hümanizm", bu inancın temelini oluşturuyor ve yüzyıllar boyunca ezilmiş, iftiraya uğramış olmaları içinde Alevilere karşı derin bir sevgiye ve dayanışma duygusuna yol açıyordu.

Niye katledildiler?

Bu konuda yerli ve yabancı yayınları okudukça ilgim daha da arttı. Osmanlı fetihlerine imza atan Yeniçeri ocaklarının piri, Hacı Bektaş değil miydi? Anadolu'nun ve Rumeli'nin fethinde bu inanca bağlı "Kolonizatör Dervişler" büyük rol oynamamış mıydı? Osmanlı'nın kuruluşunda bu inancın önemli bir rolü yok muydu? O zaman niye Yavuz Sultan Selim'den sonra imparatorluğun Araplaşma dönemi başlamış ve Anadolu Alevileri katledilmişti?

Bu soruya basitçe, İran tehdidinden dolayı cevabı verilebilir. Şii İran Şahı'nın, Anadolu'daki Alevileri kullanarak Osmanlı'ya bir tehdit oluşturduğu söylenebilir.

Ama burada da garip bir durum var.

İki şiirin öğrettiği

Yavuz'la savaşan İran Şahı İsmail, Hataylı mahlasıyla (bugün de türkülerini dinlediğimiz) şu şiirleri yazıyordu:

"Ezel bahar olmayınca

Kırmızı gül açmaz imiş

Kırmızı gül açmayınca

Sefil bülbül ötmez imiş"

Şiir şöyle bitiyordu:

"Dost dosttan ayrılmayınca

Dost kadrini bilmez imiş"

Şah İsmail'in bugün yazılmış gibi duran temiz Anadolu Türkçesine karşılık, Osmanlı Sultanı Yavuz Selim'in şiiri şöyleydi:

"Merdüm-i dideme bilmem ne füsûn etti felek

Eşkimi kıldı füzûngiryemi hûn etti felek

Şîrlr pençe-i kahrında olurken lertzân

Beni bir gözleri âhûyazebûn etti felek"

(Sohbetimiz sırasında bu konuyu arz ettiğim değerli hocamız Halil İnalıcık, Yavuz'a atfedilen bu şiirin, Namık Kemal tarafından yazılan Osmanlı Tarihi'nde yer aldığını, dolayısıyla Selim'e değil saire ait olabileceğini söyledi. Bu olasılık akla yakın görünüyor. Çünkü Yavuz, şiir-i pençe (aslan pençesi) olarak bilinen tehlikeli bir çıbanı hamamda sıktırmasından hemen sonra sefere çıkmış ve Çorlu dolaylarında musahibi Hasan Can, başında Yasin okurken ölmüştü. Şiirde eğer "kahreden pençe karşısında aslanların titrediği" belirtilerek aslan pençesi çıbanına gönderme yapılıyorsa, Padişah'ın ölüm döşeğinde bu şiiri söylemiş olması pek olası değil. Zaten Hasan Can da hatıralarında buna yer vermiyor. Ne var ki diğer padişahlar gibi Selim de şiirlerini Farsça ağırlıklı olarak yazıyordu. Dolayısıyla kim yazmış olursa olsun, şiirin burada anılmasına vesile olan düşünceyi değiştirmiyor.)

Şah'ın şiiri

İki şiir de çok güzel ama hangisi Türkçeye daha yakın?

İran Şahı'nınki değil mi?

Yani (zaten Türk olan) İran Şahı Türkçe, Osmanlı Sultanları ise Farsça kelimelerle şiir yazıyor. Sadece bu örnek bile, ulus-devlet çağından sonra yetişmiş olan bizlerin, tarihi bugünün kavramlarıyla anlayamayacağımızı göstermiyor mu? (Büyük Alman tarihçi Hans- Jörg Gadamer, yorumbilim metoduyla, tarihi, bugünün değil o günün değer yargılarıyla yorumlayarak okumamızı öğütler.)

Karl Marx, "Fatih ülkeler, fethettikleri ülkelerin kültürlerinin etkisi altına girerler" der.

Bence hem Konstantiniye'ye, hem de Mısır fetihlerinden sonra Osmanlı İmparatorluğu'nda olup bitenler bu sözle bir parça açıklanabilir.

Gaf değil, iftira

Arap yarımadası fethedildikten sonra imparatorlukta Arap etkisi artmış, gözden düşen Aleviler ise kıyımlara uğratılmış, dağlara kaçmak zorunda bırakılmış, haklarında binbir iftira üretilerek "İslam dışı, ahlaksız" bir topluluk olarak tanıtılmaya çalışılmıştı.

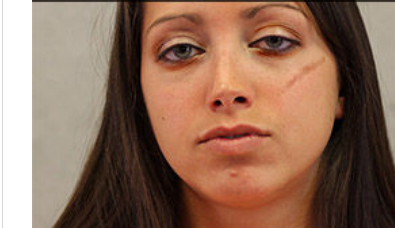
Günümüzde bile; her duyduğumuzda bizi irkilten ve skandal yaratan açıklamalar aslında birer gaf

10. 'Ankara doğruladı' denildi ama görüntüler...

okunanlar

yorumlananlar

ARREST RECORDS ARE NOW PUBLIC

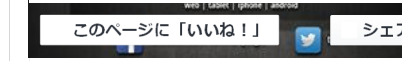

Click Here To Easily Get Records

Aboneler İçin

Cumhuriyet Gazetesi
987,992 いいね!の数

「いいね！」した友達はまだいません

Odessa Film Festivali'nde büyük ödül Türk filmine verildi

ABD'de aynı aileden 5 kişi bıçakla öldürüldü

değil, yüzyılların kafalara yerleştiği iftiraların tortuları.

Bazı Müslümanlar "Kızılbaş" kelimesini enest anlamında kullanarak büyük bir günah işlemektedirler. Çünkü Kızılbaş, 15. Yüzyıl'da Şeyh Haydar tarafından, kendi yolunu izleyenlere önerilen 12 dilimli kırmızı bir serpuştur. 12 dilim 12 İmam'ı temsil etmektedir. Bu serpuşu başlarına takanlara, Osmanlı deyimiyle "Alici Türkmenler"e Kızılbaş denilmiştir.

Alevilerde arabesk yaygınlaşmadı

Princeton Konferansı metnine giriş olarak yazdığım bu satırlara bazı bilgiler daha eklememe izin veriniz.

Son günlerde çeşitli mecralarda Alevilik konusunda birçok tartışmaya rastlıyorum ve bu konuda hâlâ kulaktan dolma bilgilerle konuşulması açıkçası üzüyor beni. En iyi niyetli olanlar bile Alevilerin Hz. Ali'yi, Hz. Muhammet'ten üstün tuttıkları gibi yanlış kanılara sürüklenebiliyorlar. Alevilerin yüzyıllardır "Medet Allah, Ya Muhammed, ya Ali" demeleri bile bu yanlış inancı silmeye yetmiyor.

Gelin büyük Alevi ozanlarından Teslim Abdal'ın bir deyişine göz atalım:

"Sen hak peygambersin şeksizgümansız

Sana uymayanlar dinsiz imansız

Teslim Abdal neyler dünyayı sensiz

Adı güzel, kendi güzel Muhammed."

(Geçenlerde din ağırlıklı bir radyo bu dizeleri Yunus'a mal ediyordu. Doğru değildir.)

Alevi kültür geleneği o kadar güçlüdür ki arabesk akımlar bu topluluklar arasında yaygınlaşmamıştır. Kültürlerinin en önemli öğelerinden biri olan bağlamayla kendi deyişlerini, nefeslerini icra ederler. Hacı Bektaş-ı Veli'nin "İncinsen de incitme!" öğütüne uyarlar.

Koyuna türkü

"Can"a değer veren, insanı insan olduğu için önemseyen bir inançtır. Aleviliğin, yalnız insana değil, doğadaki her canlıya saygı gösteren bir inanç olduğunu, Çorum'da katıldığım bir Cem ayininde gözlerimle görme olanağı bulmuştum. Töre gereği kurban edilib eti dağıtılacak olan koyun kınalarla kurdelelerle süslenmiş olarak nazikçe dedenin önüne getirildi. Sol ön ayağını kıvrık biçimde tuttu birisi ve dede koyuna seslenerek, "Kusura bakma, seni incitmek istemiyoruz ama etinle cemaati besleyeceğin için sana teşekkür borçluyuz" anlamına gelen (daha doğrusu tam olarak sözlerini hatırlamadığım için mealini aktardığım) bir türkü söyledi sazıyla. Doğrudan doğruya kurbanla hitap ediyor, yumuşak, tatlı ezgiyi ona adıyordu ve koyun da hiç huysuzlanmamasından sakın olduğunu çıkardığım bir duruşla dinliyordu. Bu tavrın, benim gibi bir hayvanseveri ne kadar etkilediğini tahmin edersiniz. Hele her kurban bayramında hayvanları binbir eziyetle öldürmeyi marifet sananlarla karşılaştırıldığı zaman...

YARIN: "NE! ADIN ÖMER Mİ? HEMEN ÇIK GİT BU DÜKKANDANI!"

**Flormar.com.tr'ye
Özel**

**7 Günde 12 Kilo
Verdi**

**Kalbinin Sesini
Dinle!**

Bunlarla da ilgilenebilirsiniz

Ligatus

REKLAM

**Saray'dan gelen yanıt
HDP'li Fırat cevap verdi**

Suruç'ta yaşanan katliamdan sonra HDP'den arka arkaya...

Sadece 100\$ ile Başlayın

Forex ile Yatırımlarınızı Evinizden Çıkmadan Büyütebilirsiniz

**Demirtaş'tan Bülent
Arınç'a çok sert cevap**

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, Bülent...

**Cumhuriyet.com.tr'de yer alan yorumlar kullanıcıların kendi görüşleridir.
Yazılanlardan cumhuriyet.com.tr veya Cumhuriyet Gazetesi sorumlu tutulamaz**

0 Yorum cumhuriyet.com.tr

1 Giriş Yap ▾

Tavsiye et 4

Paylaş

En iyilere göre sırala ▾

Tartışmayı başlat...

İlk yorum yapan siz olun.

CUMHURİYET.COM.TR ÜZERİNDEKİ DİĞER TARTIŞMALAR

BU NEDİR?

Zeynep Kılıçdaroğlu: Daireyi birikimim ve aile desteğiyle aldım

3 yorum • 14 gün önce

Kırmızı kadına: Fidan dik, ıslah ol

1 yorum • 14 gün önce

Cumhuriyet Gazetesi - Türkiye kapattı Almanya peşinde

4 yorum • 14 gün önce

CHP'den asgari ücretlileri sevindirecek teklif

2 yorum • 15 gün önce

Abone Ol

Disqus'ı kendi sitenize ekleyin

Gizlilik

Etiketler:

kızılbaş, serpuş, füzüngiyemi, şîrler, lerzân, âhüyazebûn, kolonizatör, araplaşma, hatayî, eşkimi, şeक्सizgümansız, hamaylıda, bogomilleri, mazdekeçiliği, manikeizmi, mc2, izmler, beктаşilikle, yorumbilim, hayvanseveri

UYGULAMALAR

E-Gazete

Cumhuriyet Arşivi

Reklam

Künye

İletişim

Yayın İlkeleri

RSS

iPhone / iPad / Android

Günlük Gazete Manşetleri

Günün Etkinlikleri

Kaydettiklerim

Manşetleri Sitene Ekle

2014 Yerel Seçimleri

2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi

2015 Genel Seçimi

Seçim 2015

GALERİLER

Video Galeri

Foto Galeri

Haber

Yaşam

Kültür-Sanat

Çevre

Gezi

İlhan Selçuk'un Yazıları

21 Haziran 2010 tarihinde yayınladığımız

Cumhuriyet Gazetesi Başyazarı İlhan Selçuk'un yazılarında seçimleri okurlarımızla buluşturuyoruz. Bu köşede aydınlanmanın bilgesi Selçuk'un günümüze ışık tutan yazılarını bulabileceksiniz.

無料 ← free

全自動
クラウド
会計ソフト

今すぐ試してみる

BÖLÜMLER

Astroloji

Bilim-Teknik

Çevre

Dünya

Eğitim

Ekonomi

Gezi

Kitap

Konser

Kültür-Sanat

Otomobil

Piyasalar

Sağlık

Sinema

Siyaset

Sokak

Spor

Tiyatro

Türkiye

TV Rehberi

Uzay

Yaşam

Yazı Dizileri

* Şu Anda